

TISKOVÁ ZPRÁVA

Brno 5. prosince 2023

Akademie věd ČR
Národní 1009/3, 110 00 Praha 1
www.avcr.cz

STAŇ SE SUPERDIALEKTOLOGEM! VYZÝVAJÍ VĚDCI ŠKOLÁKY A STUDENTY. PŘISPĚJÍ TAK K UCHOVÁNÍ ŘEČI SVÝCH PRARODIČŮ

Zachránit nářečí českého jazyka a uchovat je pro budoucí generace – to je cíl mise Staň se superdialektologem!, kterou spouští Ústav pro jazyk český AV ČR. Zapojit se do výzvy můžou zájemci ve věku 10–19 let, stačí jim k tomu mobilní telefon a také respondenti – prarodiče či další příbuzní a známí.

„Bedruška, medrunka, verunka, kokorunka, pinkalinka, bábrlinka, pólinka, mandelinka, ... nebo berušce říkáš jinak?“ Tak zní otázka uvedená v letáku, jehož účelem je nalákat mladé odvážlivce ke spolupráci na dialektologické supermisi. Slovo spolupráce je zásadní – školáci a žáci pomůžou jazykovědcům při mapování stavu současné češtiny. A přitom třeba zachrání mizející nářečí.

„Nositeli tradičních nářečí jsou v dnešní době primárně lidé příslušející ke starším generacím. Pokud se nám podaří oslovit jejich vnučky a vnuky, můžeme z toho těžit všichni – my touto cestou získáme nahrávky, ke kterým bychom se třeba jinak vůbec nedostali, a zároveň tak vznikne příležitost, aby si různé generace popovídaly a sdílely mezi sebou příběhy,“ říká Marta Šimečková z Ústavu pro jazyk český AV ČR.

Superagentem jednoduše a rychle

Do mise „Staň se superdialektologem!“ se můžou zapojit mladí lidé ve věku 10–19 let, a to jak jednotlivci, tak i skupinky či celé třídy. Základním vybavením je mobilní telefon (nebo diktafon) a půl hodina volného času.

” Mohou si povídat o čemkoli a nahrávka by měla trvat zhruba 30 minut. Máme také ”
” připravené tipy na otázky, kdyby někomu témata došla.

„Zájemci o misi můžou oslovit prarodiče, strýčky, tety, sousedy nebo známé. Je zapotřebí pouze zajistit tiché prostředí a poté spustit nahrávání,“ říká Marta Šimečková. „Mohou si povídat o čemkoli

Kontakt pro média: **Eliška Zvolánková**
Divize vnějších vztahů AV ČR
press@avcr.cz
+420 739 535 007

a nahrávka by měla trvat zhruba 30 minut. Máme také připravené tipy na otázky, kdyby někomu témata došla,“ dodává vědkyně.

Zapojení „agentů“ mohou mj. vyhrát exkurze na vědeckých pracovištích, zážitek na leteckém simulátoru nebo bohaté knižní balíčky. Uzávěrka mise je 30. dubna 2024 přes formulář na webu www.jamap.cz/aktivita-pro-skoly.

Zachránit nářečí a zmapovat současnou češtinu

Jedním z cílů akce je zdokumentovat a tím i uchovat pro další generace pomalu mizející nářečí z různých koutů České republiky. Zapojení žáci a studenti ale mohou nahrát i promluvy mládeže či střední generace.

„Školáci si budou moci zkusit práci dialektologa, zapojit se aktivně do dokumentace nářečí. Rozšíří tím zvukový archiv jazykovědců a také přispějí do budované nářeční fonotéky, první svého druhu v České republice,“ shrnuje Marta Šimečková.

Více informací naleznete na webu www.jamap.cz.

Výzva je součástí projektu NAKI III Jazyková paměť regionů České republiky. Metody strojového učení pro uchování, dokumentaci a prezentaci nářečí českého jazyka, který podporuje Ministerstvo kultury ČR.

Více informací: **Mgr. Marta Šimečková, Ph.D.**
Ústav pro jazyk český AV ČR
simeckova@ujc.cas.cz
775 397 427

JE POTŘEBA ZACHRÁNIT ČESKÁ NÁŘEČÍ A UCHOVAT JE PRO BUDOUCÍ GENERACE

STAŇ SE SUPERHRODINOU DIALEKTOLOGEM

OBJEKT MISE- ČESKÁ NÁŘEČÍ

ZÍŠKEJ VÝHRU PRO SEBE I PRO CELOU TŘÍDU

JAKÉ VÝRAZY SE POUŽÍVAJÍ V NÁŘEČÍCH PRO SLUNĚČKO SEDMITEČNÉ?
BEDRUŠKA, MEDRUNKA, VERUNKA, KOKORUNKA, PINKALINKA, BĚBLINKA,
PÓLINKA, MANDELINKA, ...

NEBO BERUŠCE ŘÍKÁŠ JINAK?

URČENO PRO MLADÉ ODIÁZLIVCE VE VĚKU 10-19 LET